

In Time 2

Medicínské aspekty odkládání rodičovství

1. část: úvod do problematiky, faktor věku s ohledem na plodnost ženy

Pedagogická
fakulta

FAKULTNÍ NEMOCNICE[®]
OLOMOUC

MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

Medicínské aspekty vhodného věku pro početí

- Jednotlivé faktory, podílející se na vhodné době početí, od sebe nelze oddělit. Nelze ani jednoznačně určit, který faktor hraje významnější roli.
- Mnohé z faktorů jsou více či méně ovlivnitelné. Některé lze ale ovlivnit pouze minimálně, ne-li vůbec.
- Zdravotní (tělesné, medicínské) faktory, patří k těm druhým.
- Můžeme se svobodně rozhodnout, v kolika letech počneme dítě. Nemůžeme ale rozhodnout, že se nám to podaří (například z důvodu vyčerpané kapacity nebo snížené kvality pohlavních buněk).
- Dle doporučených postupů odborné lékařské společnosti (ČGPS ČSL JEP) není explicitně stanoven žádný věk těhotné ženy, který by představoval "konkrétní definované riziko" – tedy těhotenství, které vyžaduje odlišnou doporučenou dispenzární prenatální péči nebo strategii ukončení těhotenství.
- Přesto je prokázáno, že těhotenství a porod ve vyšším věku s sebou nese častější komplikace a rizika.

Obsah prezentace

- Rozdělení období života ženy z hlediska plodnosti a komplikací v těhotenství a při porodu
- Poruchy plodnosti související se zvyšujícím se věkem:
 - u ženy
 - u muže
- Komplikace těhotenství narůstající se zvyšujícím se věkem ženy
 - u matky
 - u plodu / dítěte
- Porodnické komplikace související s věkem rodičky
- Pozdní zdravotní důsledky u dítěte, počatého staršími rodiči

Neplodné období (pohlavní nedospělost)

- od narození do 9–11 let
- pohlavní buňky (oocyty) nedozrávají, růst pohlavních žláz a vnitřních pohlavních orgánů je velmi pomalý
- otěhotnění v tomto věku je raritní a je vždy považováno za nepřírozené (organismus není připraven).

Období pohlavního dospívání (dozrávání)

- od nástupu puberty po dosažení plné pohlavní zralosti (17 let)
- začínají dozrávat vajíčka, vytváří se první Graafův folikul, estrogeny a progesteron urychlují dospívání, včetně vývoje sekundárních pohlavních znaků, navozují menstruační cyklus
- objevuje se menarché (průměrně ve 12,5 letech) pozn. (1895 – 15,5 r.)
- nastupuje menstruace, které jsou nepravidelné, často bez ovulací
- postupně se stávají menstruační i ovulační cykly pravidelné
- otěhotnění v tomto věku je možné, může způsobovat řadu komplikací (organismus nemusí být dostatečně připraven)

Období pohlavní zralosti (dospělost)

- od 17–18 let do 45–50 let
- pohlavní orgány jsou v plně funkční, menstruační i ovulační cykly jsou pravidelné
- nejvhodnější doba pro otěhotnění je z čistě biologického hlediska mezi **18.** a **23.** rokem. V tomto věku je ženské tělo optimálně připraveno na těhotenství. Vaječníky jsou plně funkční, tkáně porodních cest pružné. Celkový tělesný stav organismu je v plné kondici, žena není obvykle zatížena přidruženými chorobami. Rizika genetických vad plodu jsou z hlediska věku minimální.

Období pohlavní zralosti (dospělost)

- od 24. roku se mohou objevovat přidružené komplikace, riziko genetických poruch je stále nízké
- plodnost se po 32. roce začíná mírně snižovat, po 35. roce šance na otěhotnění klesá rychleji. Zdravá třicetiletá žena má každý měsíc asi 20 % šanci, že přirozeně otěhotní. Plodnost po čtyřicítce je už výrazně snižená, šance na otěhotnění je méně než 5 % v jednom cyklu.

Těhotenství po 35. roce

- menší pravděpodobnost otěhotnění – ubývá vajíček
- častější komplikace těhotenství - vajíčko je náchylnější k poškození
 - hrozí potraty
 - vyskytuje se větší míra vrozených chorob dítěte / plodu

(ženy se rodí již s konečným počtem vajíček. Jejich množství se s přibývajícím věkem snižuje a stejně tak klesá jejich kvalita. Právě kvalita vajíček se stává limitujícím faktorem nejen pro oplodnění, ale také pro časný vývoj oplodněného vajíčka. K tomu, aby mohlo vajíčko po oplodnění správně růst, potřebuje dostatek energie. Stárnoucí vajíčko však často není schopno dostatečnou dodávku energie zajistit a oplodněné vajíčko tak záhy ztrácí svou životaschopnost)

- přidružené choroby ženy

Období pohlavního klidu (klimakterium)

- mezi 45–50 lety
- dochází k postupné zástavě menstruačních a ovulačních cyklů
- otěhotnění v tomto období je přirozenou cestou výjimečné

Shrnutí: věk ženy je důležitým faktorem pro oplodnění

- žena nesmí zůstat v iluzi, že věk při početí dítěte nehraje roli. I při umělém oplodnění totiž platí, že čím mladší žena jej podstoupí, tím se šance na úspěšné oplodnění zvyšují
- po 35. roce šance na oplodnění významně klesají
- po 35. roce je menší šance, že žena donosí zdravé dítě
- po 35. roce narůstá počet komplikací souvisejících s těhotenstvím a porodem